

ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ-ІНОЗЕМЦЯМИ

Незважаючи на активне впровадження у ВНЗ основних положень кредитно-модульної системи більшість експертів визнають, що рівень знань студентів в Україні став значно нижчим, проте вчитися стало складніше, оскільки більшість ВНЗ країни по-своєму сприйняли Болонський процес, а отже, використали його у власних інтересах [6]. Від рівня технологічного розвитку кожної країни залежить не тільки її економічна могутність і рівень життя населення, а й становище у світовій спільноті, можливості економічної та політичної інтеграції з іншими країнами, а також розв'язання проблем національної безпеки. Водночас рівень розвитку і використання сучасних технологій визначається не тільки розвитком матеріальної бази, а головним чином – рівнем інтелектуалізації суспільства, його здатністю засвоювати та застосовувати нові знання. Це має тісний зв'язок із рівнем розвитку освіти в країні [1].

У нинішніх умовах реалізації євроінтеграційних пріоритетів України виникає необхідність взаємодії освіти та науки з реальним економічним простором, налагодження форм і механізмів зв'язків із фінансовими, соціальними інститутами задля вирішення нових ринкових завдань – підготовки висококваліфікованих кадрів відповідно до потреб ринку праці, впровадження наукових досліджень у сучасне виробництво тощо. На сьогоднішньому ринку освітніх послуг такими є інноваційні активні та інтерактивні методики навчання. Оскільки суттєво зростає творча компонента освіти, активізується роль усіх учасників навчального процесу, зміцнюється творчо-пошукова самостійність студентів, особливої актуальності набули концепції проблемного та інтерактивного навчання, пов'язаного з використанням комп'ютерних систем. Під час такого освітнього процесу студент може комунікувати з викладачем он-лайн, вирішувати творчі, проблемні завдання, моделювати ситуації, включаючи аналітичне і критичне мислення, знання, пошукові здібності. Наприклад, сучасна методика викладання філологічних наук має певний арсенал різноманітних способів, прийомів і засобів навчання, як загальнодидактичних (застосовуються у викладанні будь-яких навчальних предметів), так і галузево - дидактичних (віддзеркалюють специфіку конкретної навчальної дисципліни або низки споріднених дисциплін) [3;4].

Як бачимо, йдеться про новітню (інноваційну) методику як навчання, так і викладання. Тож слід розібратися з поняттям «інноваційні метод Із впровадженням дистанційного навчання багато вузів уже сьогодні застосовують технологію онлайн- семінару під назвою «вебінар», який демонструє порівняльні таблиці, презентації, відсорювали тощо. За допомогою інтернет-технологій вебінар зберіг головну ознаку семінару – інтерактивність, яка забезпечує моделювання функцій доповідача, слухача, що працюватимуть інтерактивно, комунікуючи разом за сценарієм проведення такого семінару [4; 5].

Серед педагогічних інновацій значне місце займають активні форми навчання і нестандартні підходи до проблем навчального процесу. Проблема активізації навчального процесу, формування знань студентів-іноземців при вивченні української мови за напрямом спеціальних дисциплін - є актуальним завданням. Щоб вирішувати ці завдання викладачі спрямовують свою діяльність на розробки і застосування таких форм методів і засобів навчання, які б сприяли підвищенню пізнавального інтересу студентів, активності, творчості в одержанні знань і навичок та подальшого їх використання на практиці. Формування знань йде тим успішніше, чим вища активність тих, кого навчають.

У процесі вивчення української мови за напрямом спеціальних дисциплін найбільш ефективними є ділові ігри, які ми застосовуємо з дослідницькою метою, навчальними цілями щодо реальної діяльності на виробництві. Основою для ділової гри є теоретичний матеріал навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна». Ділова гра дає можливість програти

практично будь-яку конкретну ситуацію. Гра дозволяє з'єднати знання та навички перетворити знання з передумови до дій у самій дії.

Ділові ігри, які розроблені під конкретні ситуації, вводять студентів-іноземців у сферу виробничої діяльності із застосуванням професійної термінології українською мовою; виховують у них здатність оцінювати діюче виробництво, знаходити рішення щодо його удосконалення. Успіх ділової гри залежить від ряду факторів – організаційних, методичних, психологічних, технічних та ін. Із загального кола питань, що впливають на якість і результати гри, виділяють такі, як:

- вдалий вибір теми, її актуальність та дискусійні можливості;
- підбір учасників гри, розподіл їх на підгрупи, відділи, посади з урахуванням знань студентів-іноземців і мікроклімату в групі;
- чітка розробка завдань;
- глибоке вивчення студентами-іноземцями теоретичного матеріалу навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна», відпрацювання різних варіантів;
- напрацювання «запасних» ситуацій;
- аналіз гри, її оцінка, анкетування студентів-іноземців.

Тільки та гра може вважатися діловою, в якій чітко розроблені виробнича модель об'єкта або процесу; ігрова модель професійної діяльності учасників; система пізнавальних та ігрових мотивів.

У діловій грі треба ставити дві цілі: ігрову і педагогічну. Спеціально розроблені ділові ігри, найкраще сприяють засвоєнню посадових обов'язків майбутнього спеціаліста. Ділова гра складається з трьох етапів: підготовчий, ігровий і заключний. На першому етапі керівник гри готує учасників до гри, здійснює розподіл ролей. Студенти вивчають літературу, нормативні документи, розглядають можливі варіанти завдань, готують необхідні атрибути гри.

Другий етап – безпосередньо гри. Керівник не втручається в її хід, його мета видати завдання, додаткову інформацію, стежити за дотриманням часового режиму і спрямувати гру на розвиток у студентів-іноземців аналізу конкретної виробничої ситуації і проблеми. Гра може відбутися у тому випадку, коли в ній є ролі, що взаємодіють між собою, проблема, правила гри, ігровий результат.

На третьому етапі обговорюються результати гри. Оцінюється діяльність кожного учасника: за що і як він заохочується, і навпаки.

Під час гри студенти-іноземці реалізують комплекс таких умінь, як: бачення виробничої ситуації в цілому; вміння аналізувати складові частини об'єкта діяльності; виділення в цій ситуації предмета дій, мети, засобів та результатів, яких потрібно досягти; постановка завдання; виконання дій, спрямованих на вирішення конкретних виробничих завдань; проведення оцінювання та аналізу результатів діяльності; прийняття самостійних рішень.

Необхідно відмітити, що проведенню ділових ігор повинна передувати серйозна робота студентів-іноземців з поглиблення знань української мови за напрямом спеціальних дисциплін а також виробничих та технологічних процесів.

Особливість ролі викладача під час ділових ігор:

- підвищується особиста активність і професійна компетентність;
- викладач повинен бачити чіткий зв'язок навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» з виробництвом;
- зниження ролі викладача до ролі арбітра;
- змінюється форма взаємовідносин системи «викладач-студент»
- викладач стає старшим колегою.

Таким чином, під час проведення ділової гри студенти-іноземці набувають: навички самоорганізації; вміння самостійно планувати свою діяльність; цілеспрямованість; вміння домовитися про розподіл ролей; здібності враховувати думки інших і допомагати один одному заради досягнення поставленої мети.

Успіх ігрової діяльності залежить від соціально-психологічних якостей і знань студентів-іноземців і професійної компетентності керівника гри.

Ринкові закони є досить відчутними і в освітній галузі, де кожний навчальний заклад постійно удосконалюючи форми і методи роботи, прагне підтримувати рівень своєї конкурентоздатності. Чим визначається цей рівень? Факторів є багато, але найважливішим з них – конкурентоздатність випускників. Серед суттєвих переваг, які дозволяють молодому спеціалісту по закінченні навчального закладу працевлаштуватися насамперед є:

- уміння використовувати теоретичні знання на практиці;
- високий рівень самосвідомості й відповідальності;
- здатність до прийняття самостійних рішень;
- уміння працювати в команді.

Щоб набути даних якостей, молоді люди повинні мати можливість упродовж усього періоду навчання розвивати самостійність, навчатися і спеціальності, і вмінню вести себе в суспільстві.

Таким чином, структура й сутність інноваційного освітнього процесу відповідає характеру і швидкості соціальних змін у суспільстві, високим європейським стандартам підготовки конкурентоспроможних фахівців інноваційного типу. Отже, сучасний зміст освіти має орієнтуватися на використання інформаційних технологій, поширення інтерактивного, електронного навчання з доступом до цифрових ресурсів та інтелектуального навчання для майбутнього. У зв'язку з цим невідкладного вирішення потребують такі нагальні питання: 1) внесення змін до Положення про організацію освітнього процесу ВНЗ; 2) передбачення механізмів просування навчання в Інтернеті (електронне навчання); 3) нормативне врегулювання використання електронних навчально-методичних ресурсів в освітньому цифровому просторі вузу.

ЛІТЕРАТУРА

- 1 Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. №1556-VII // Офіц. вісн. України. – 2014. – №63. – Ст. 1728.
2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України: історія, теорія : підруч. для студ. / А. М. Алексюк ; Між- нар. фонд «Відродження». – К. : Либідь, 1998. – 558 с. – (Програма «Трансформація гуманітарної освіти в Україні»).
3. Богославець Л.П., Житеньова Л.В. Інноваційні технології при вивченні дисциплін гуманітарного циклу/ Л.П. Богославець, Л.В. Житеньова // Перспективні напрямки української науки: Зб. статей учасників XX Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційний потенціал української науки – XXI сторіччя: (20-28 квітня 2013 р.) – Том 1. Науки гуманітарного циклу. – Вид-во ПГА. - Запоріжжя, 2013. – 86с. – С. 64-66.
4. Богославець Л.П. Електронний підручник в інформаційно-освітньому середовищі / Л.П. Богославець // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб./ Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, - К., 2013. – Вип. 77 - С.42-44.
5. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / П. Ю. Саух [та ін.] ; ред. П. Ю. Саух. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 443 с

Бондаренко Т.С.
Комунальний заклад «Полтавська Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №19
Полтавської міської ради Полтавської області»

ПРАКТИЧНЕ ВТІЛЕННЯ ОПОРНО-СИГНАЛЬНИХ СХЕМ ЯК РІЗНОВИДУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ У СЕРЕДНІЙ ТА СТАРШІЙ ЛАНЦІ ШКОЛИ

Сучасний етап розвитку суспільства підпорядкований загальнолюдським законам, передове місце серед яких займає формування креативно мислячої, творчої особистості на